

Maaseudun yleishyödylliset investoinnit ja kyläverkot – työpajojen yhteenvedo

21.1. ja 31.1.2019

Marianne Selkäinaho

Maa- ja metsätalousministeriö

Yleishyödyllisistä investointihankkeista kuluvalle kaudella

- Yli 1600 hanketta
- Yhteensä rahoitusta sidottu yli 56 milj. euroa.
 - Leader-rahoitteisia lähes 1500, rahoituksesta 70 %
 - ELY-rahoitteisia 115 hankkeista, rahoituksesta 30 %
- Pienin investointi 788 euroa (osana kehittämishanketta), suurin hanke 700 000 euroa (vierasvenesatama)
- Toteuttajina: kyläyhdistykset + harrastusyhdistykset, urheiluseurat, kunnat...
- Vaikutukset, arviointi?

lähtöarvot
senioripuisto
maastopyöräreitti

poropirtti
koirapuisto
remppatalli
luontotorni

monitoimirakennus
vierasvenesatama
toimintapuisto

aktivitetspark kyläkota

uimaranta
kesäteatteri
sähköremontti
ilmalämpöpumput

tori
pato
sauna

kulttuurinavetta
lumetusjärjestelmä
jääkiekkokaukalo
uimala

skateparkki
melontaelämyshanke
liikennepuisto

kota
nuorisotila
vesienkäsittely
agilityvälinevarasto
käyttövesijärjestelmä

urheilutalo

ferrisulfaattiannostelija
rantasauna lähiliikuntapaikka

vpk-harjoitusalue
QRP-koodipaaluja
mäenlaskupaikka
moottorikelkka
ruoppaushanke
saaristosepti
taiteenkeskus

frisbeegolfkenttä
kuntosuunnistus
maastoesterata
esiintymislava
metsästysmaja
ulkoilureitti

Yleishyödyllisyys säädöksissä (nyt)

- Hanke Vna: Yleishyödyllistä investointia voidaan tukea, jos siitä saatava **hyöty ohjautuu alueen asukkaille ja muille toimijoille**. Investoinnin **kohteen tulee pääsääntöisesti olla alueen asukkaiden ja toimijoiden käytettävissä**.
- **Tuloverolaki (22 §) sanoo näin:** Yhteisö on yleishyödyllinen, jos
 - se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä;
 - sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin;
 - se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voittoosuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä
- Yleishyödyllinen toiminta vs. taloudellinen toiminta
- Kunnan lakisääteiset tehtävät

Yleishyödyllistä vai taloudellista toimintaa?

Taloudellista toimintaa on toiminta, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla

Käytännössä se, harjoittaako tuensaaja taloudellista toimintaa vai ei, tulee aina arvioida tapauskohtaisesti. Taloudellista toimintaa, johon valtiontukisääntöjä ei sovelleta, ei ole esimerkiksi julkisen sektorin viranomaistoiminta (esim. poliisi, rajavalvonta, liikenneturvallisuus), koulutuspalvelujen tarjoaminen (yleinen peruskoulutus ja tutkintoon tähtäävä koulutus) tai tuki yleisen infrastruktuurin rakentamiseen, joka on esteettä kaikkien käytettävissä (vesijohtoverkostot, teiden rakentaminen) ja jota ei ole tarkoitus hyödyntää kaupallisesti.

Yleishyödyllistä?

Käytännössä se, harjoittaako tuensaaja taloudellista toimintaa vai ei, tulee aina arvioida tapauskohtaisesti.

Yleishyödyllistä ei esimerkiksi ole:

- Pelkästään kilpaurheiluun liittyvät investoinnit
 - Tietyn tai muutamien tietyn yrityksen yritystoimintaan liittyvät investoinnit
-
- Haasteellisia ja vankkaa harkintaa ja perustelua vaativia ovat esim.
 - rajatun ryhmän investoinnit: ratsastusmaneesit, agilityradat, kartingradat..
 - kuntosalit
 - hiihtohissit
 - kartingrata
 - Kuitenkin: Aina **tapauskohtaisuus, harkinta, perustelu** ja näiden **dokumentointi!**

Yleishyödyllinen investointi

- Lisää alueen elinvoimaisuutta ja vireyttä
- Tuottaa lisäarvoa rajattua ryhmää laajemmalle kohderyhmälle
- Huomioi eri-ikäisten ihmisten osallisuuden
- Aktivoi koko alueen väestöä
- Ei aiheuta suurta mielipahaa eikä toiminnan esteitä kenellekään
- Mahdollistaa
- Elävöittää
- Kirkastaa tulevaisuuden näkymiä

Henrik Dettmann:

”Vielä muutama vuosikymmen sitten liikunta oli luonnollinen osa arkeamme. Kouluun ja harrastuksiin pyöräiltiin tai hiihdettiin, vanhempia autettiin pellolla ja navetassa. Telkkarista näkyi vain pari kanavaa eivätkä sen ohjelmat niin kiinnostavia olleet, että olisivat ajaneet uintireissujen, pihapiriin jalkapallopelien tai muun höntsäilyn tielle.”

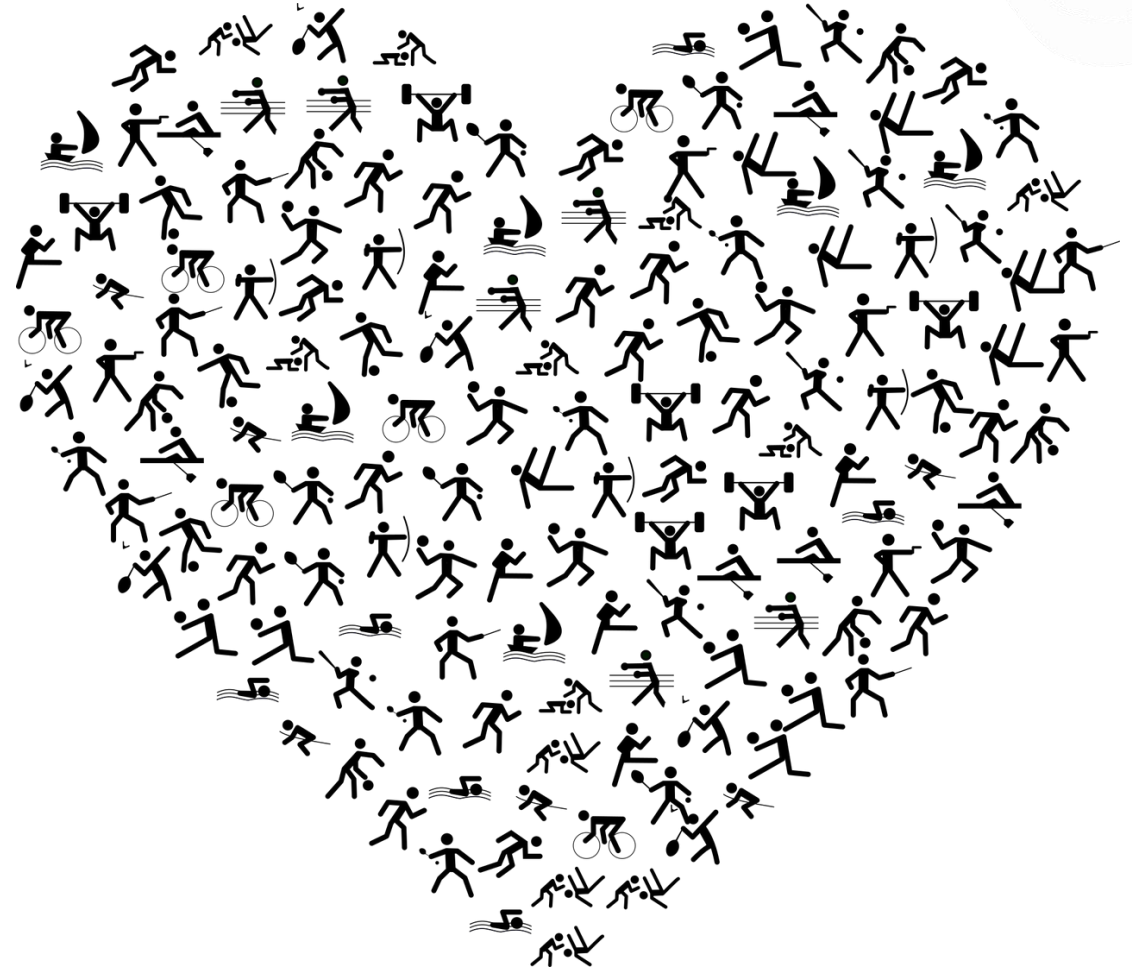
”Parhaassa tapauksessa kouluissamme syntyy oppimisen renessanssi, joka ehkäisee syrjäytymistä ja sairauksia, takaa perheille lisää yhteistä aikaa, vapauttaa huoltajat kускаusrumbasta ja antaa yhä useammalle turvallisen, motivoivan ympäristön, jossa toteuttaa luonnollista liikkumisviettiään sekä valmiuksiaan parempaan oppimiseen.”

(<https://yle.fi/urheilu/3-10592332> 17.1.2019)

Jakautuminen ryhmiin seuraavien teemojen mukaan:

- liikunta ja vapaa-aika
- matkailu
- kylätalot ja muut yhteiset tilat
- kulttuuri
- ympäristö ja muu infra

Ryhmätyö 1: Me-We-Us

- **Mitkä investoinnit ovat tärkeitä tässä teemassa ja miksi?**

Liikunta ja vapaa-aika

1. Pienet investoinnit: väline- ja laitehankinnat (teemahanke)
 2. Esteettömät elämyskohteet, kohteet ja reitistöt
 3. Liikunta- ja harrastustilat
- Teemahankkeissa jopa 20-30 alahanketta -> hyöty erittäin laajalle harrastajajoukolle, esim. välinehankintoja
 - Talkoot ja yhteisöllisyys suuressa roolissa, terveyttä ja hyvää oloa
 - Talkoolaiset saavat myös työkokemusta, josta voi olla apua työnhaussa
 - Elämysportaat kaikelle kansalle hyvä esimerkki
 - Esteettömyys tärkeää!

Matkailu

1. Reitistöt, reittien ja polkujen renesanssi, myös reitti paikan päälle tärkeää!

Yhteiskäyttöauto tai muu ratkaisu?

- monikäyttöisyys

2. Elämyksiä tukevat rakenteet, tapahtumapaikat, teatteripaikat ym. ja maisemaan liittyvät investoinnit

3. Digialustat ja yhteydet (saavutettavuus)

- Ilmastokysymykset vs. esim. moottorikelkkailu?
- Matkailun digialustoissa tarvitaan koordinaatiota!
- Reittien käyttö / yhteiskäyttö: kävely, hiihto, ratsastus, kelkat, koiraladut...

Kokoontumistilat, kylätalot ja muut yhteiset tilat

1. Kestävän kehityksen mukaiset investoinnit, ylläpitokustannukset
 2. Tekniikka, joka mahdollistaa yleishyödyllisen käytön
 3. Eri ikäryhmät huomioitava tilojen suunnittelussa ja käytössä: lapset, nuoret, iäkkäät ihmiset
- Kokoontumistilojen uudet käyttötavat, muiden yhdistysten sitouttaminen toimintaan
 - Ei tuettaisi pelkkiä seiniä, mukaan toiminnan kehittämisosio
 - Nuoret hyödyntämään tiloja
 - Tilan käytöstä syntyvät tulot?

Kulttuuri

1. Hankkeet, jotka toimivat osana kokonaisuutta, liittyvät alueen kehittämiseen ja täydentävät sitä
 2. Aineettomat investoinnit: alustat, appit nousevat tärkeiksi
 3. Sosiaaliset investoinnit: vaikuttavat alueen elinvoimaisuuteen enemmän kuin hankkeen tekeminen
- Miten kulttuuri-investointia hyödynnetään, esim. museohankkeet?
 - Kulttuuri-investointien kytkeminen matkailustrategiaan ym. alueen kehittämissuunnitelmaan

Ympäristö ja ns. muu infra

1. Vesistö: vesistönsuojelu ja hyödyntämisen rakenteet: satamat, veneenlaskupaikat
 2. Turvallisuus, ikääntyneiden turvallisuus, tietotekniset ratkaisut
 3. Viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat investoinnit, aktivoinnit
- Maan pilaantumisen ehkäisy, biodiversiteetin suojelu ja ympäristöhoitoinvestoinnit yleishyödyllisinä?
 - Ruoppaaminen haasteellista, lyhytaikaisia vaikutuksia, miten valvotaan, että tehty oikein ym. Silti esim. Piensaimaan kosteikkohankkeilla saatu aikaan loistavia tuloksia
 - Maisemainvestoinneilla tuloa ja työtä!
 - Hankkeisiin mukaan turvallisuussuunnitelma!

2. Ryhmätyö: Galleriakävely

- Mitkä / minkälaiset investoinnit ovat ko. teemassa tuottaneet lisäarvoa esim. paikalliselle harrastustoiminnalle, elinvoimaisuudelle tai yritystoiminnalle, lisänneet kylän elinvoimaisuutta ja vireyttä jne.
 - ✓ Mitä hankkeen jälkeen on tapahtunut? Syitä onnistumiseen?
- Minkä tyyppiset investoinnit eivät ole tuottaneet lisäarvoa, ns. ”nollainvestoinnit”
 - ✓ Miksi investointi ei onnistunut?

Lisäarvoa tuottavat investoinnit / hyvät esimerkit

- **Liikunta:** suunnitelmilta vaaditaan strategisempaa suuntaa, ovatko taajamiin tehdyt tilat ok? Paljon käyttäjiä. Lasten ja nuorten mukaanottaminen suunnitteluun. Sitoutuminen - jatkuvuus
- **Kulttuuri:** Teemahankkeet (pieninvestoinnit) laaja hyödynsaajien joukko, seinät / kulttuuri-infra, katsomot, opasteet, teattereiden laitehankinnat, peräkärryillä liikkuvat laitteet (yhteiskäyttö), onnistunutta nuorisotoimintaa, yhteisötaidehankkeet, aineettomat investoinnit
- **Kokoontumistilat:** sellaiset tilat, joilla paljon käyttöä, mahdollisuus myös yritystoiminnan edistämiseen, energiatehokkuus, yhdessä tekeminen / talkootyö
- **Matkailu:** reitistöt, jotka linkittyvät elämyksiin (esim. ympäristötaidetta), myös yritysten hyödynnettävissä, englanninkielinen aineisto tarpeen / kv-matkailun edistäminen
- **Muu infra + ympäristö:** hyvä suunnitelma sitouttaa, pitkäjänteisyys, ympäristön arvostus, uutuusarvo, vesistöinvestoinnit, joista syntyy matkailutuloa alueelle

Ei niin hyvät investoinnit / huonot esimerkit

- **Liikunta:** lentokentän kiitorata, lahtivaja ym. eivät aina ihan selkeästi yleishyödyllisiä. Ylläpito, kuka vastaa? Liian pieni käyttäjäporukka, suunnitelma puuttuu, talkooriippuvuus, pienhankintojen erottaminen investoinneista haasteellista. Muiden rahoitusvaihtoehtojen huomiointi!
- **Kulttuuri:** pienen porukan esitys, jota ei jaeta, kertaluonteisuus, yhteistyön puute, taloudellisen osaamisen puute, tulot?
- **Kokoontumistilat/kylätalot:** seinät ilman sisältöä, uskonnolliset yhteisöt, kallis ylläpito, sukupolvenvaihdos? Energiatehokkuus huonosti toteutettu – ei tehokasta. Tulot vs. ylläpito? Milloin ollaan jo lähellä yritystukea?
- **Matkailu:** pysyvyys, unohdetut reitit, heikko löydettävyyys, hanketta varten perustetut yhdistykset, vääränlaiset rakenteet, ei linkitystä alueelliseen strategiaan
- **Muu infra ja ympäristö:** sitoutumattomuus: ruoppaus, ei pysyviä vaikutuksia, pysyvyys, digiroskis kaupunkiin!

3. Ryhmätyö: Me-We-Us

Keskustelu 1. keskustelussa tärkeimmiksi / parhaimmiksi nostettujen asioiden vaikuttavuudesta ja sen mittaamisesta. **Kuinka vaikutukset saadaan selville ja miten se osoitetaan?**

- Ensin itsenäinen mietiskely n. 3 min
- Ryhmäkeskustelu mittareista ja niiden ylös kirjaaminen 10 min
- Nostot seinälle: **punaiselle** tavoiteltava asia eli tulos/tuotos, **keltaiselle** miten sitä vaikuttavuutta mitataan eli **mittari**
- Äänestys mittareista, jokaisella 3 ääntä (tarraa)

Mittarit:

- Tilojen käyttöaste, tuntia / vrk, erikseen oman yhdistyksen käyttö ja muut käyttäjät, kysely / mittaaminen esim. 2 v investoinnin jälkeen, miten vaikuttanut
- Kävijämäärälaskuri elämyskohteisiin, kävijämäärän muutos, suhteutettuna potentiaaliin, nuorten osuus?
- Mittaripankki: EU-indikaattorien lisäksi, mittaripankista omalle hankkeelle sopivat mittarit
 - Kaikki vaikutukset tulisi pystyä kirjaamaan
 - Muu, mikä –vaihtoehto välttämätön
- Hankerekisteriin loppuraportit? Loppuraportit olisi julkaistava, ketä kiinnostavat? (Miten kiinnostaisivat?)
- Vipuvaikutus: toteutettujen hankkeiden paikalliset hankinnat euroa / hankkeen kokonaiskustannusarvio

Mittarit...

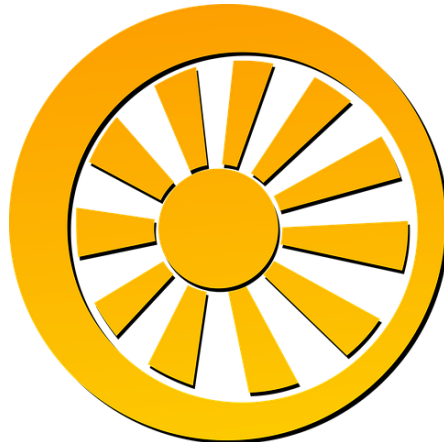
- Käyttäjäkysely-app, tietyn aikavälin jälkeen mittaaminen. Hallinnon organisoimana kuukausittain vaihtuva kysymys, qr-koodi, jolla pääsisi vastaamaan
- Talkootyö aina hyvä mittari
- Alkutilanne – nykytilanne -vertaaminen
- Matkailutulon lisääntyminen alueella
- Esimerkkinä: elamysliikuntaportaali.fi <https://yle.fi/uutiset/3-5770845>

4. Ryhmätyö: Yhteinen keskustelu

Miten yleishyödyllisillä investoinneilla voitaisiin edistää kestävän kehityksen teemoja, miten vastata ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin?

- Jokainen miettii hetken itsekseen
- Kun kello soi, aloitetaan yhteinen keskustelu

Ympäristö- ja ilmastotavoitteet:

- Alustat, jakamistalous –app, ei tarvitse omistaa itse kaikkea, yhteiskäytön lisääminen
- Investoinnit, yhteinen käyttö – myös tilojen yhteiskäyttö ympäristöystävällistä. Kaikilla yhdistyksillä ei tarvitse olla omaa rakennusta
- Puurakentaminen? Arvotetaanko investoinnin ympäristömyönteisyyttä tai –kielteisyyttä, ympäristövaikutusten arvioiminen
- Hankesuunnitelmaan ilmasto- ja ympäristövaikutusten arviointi, miten aiotaan saavuttaa, tarvitaan useita erilaisia ympäristö-/ilmastoindikaattoreita
- Yleishyödylliset vs. yrityshankkeet, alemman tukitason yhteiset investoinnit yrityksille (yritysten yhteisinvestoinnit olisivat tarpeen)
- Kiertotalous: marjat, sienet, kalastus... Mahdollisuuksia on!
- Yleishyödyllinen kuntosali: mittarina paljonko säästyy ajoa, kun ei tarvitse ajaa keskukseen

Ympäristö- ja ilmastotavoitteet

- Lähtötaso tuelle ja sen päälle korkeampi tukitaso eri kriteereillä, esim. ilmastovaikutukset
- Roskaton retkeily, roskahuolto mukaan hankkeisiin!
- Mikä on ympäristöystävällistä 2027? Joustonmahdollisuus oltava.
- Metsäsektorin käytänteiden muuttuminen, veden hidastamisaltaat ym.
- Hiilen sitominen
- Uusiomateriaaleille ym. ympäristömyönteisille investoinneille korkeampi tukitaso?
Materiaalitehokkuus
- Ympäristöasioihin liittyvät innovaatiot, mahdollisuus parempiin pisteytyksiin?
- Kylätaloihin ekokäymälät
- Energiatehokkuusinvestoinnit, paljonko kWh on säästetty?
- Etätyö on ilmastoteko

Kunnan lakisääteiset tehtävät

- Kuntaliiton Jari Vaine (erillinen esitys)

Onnistuva Suomi tehdään lähellä
Finlands framgång skapas lokalt

Kuntien investointien taustaa - lakisääteiset ja itsehallinnolliset tehtävät

31.1.2019

Jari Vaine, erityisasiantuntija/rahoitusala
Suomen Kuntaliitto, kuntatalous

Maaseudun laajakaistayhteys- kyläverkkohankkeiden työpaja

30.1.2019

Marianne Selkäinaho

Maa- ja metsätalousministeriö

Kyläverkkohankkeista kuluvalle kaudella

- 75 hanketta
- Yhteensä rahoitusta sidottu yli 24 milj. euroa.
- Pienin hanke 10 000 euroa, suurin hanke yli 1,8 milj. euroa euroa
 - Keskimäärin rahoitusta reipas 300 000 euroa / hanke
- Toteuttajina: kylä-/tieto-/kuituverkko-osuuskunnat, kunnat, paikallisoperaattorit
- Liittymiä yli 3 800, suunnitelmissa yli 11 500
- Rakennettuja valokuitukilometrejä 1 300 km, suunnitelmissa yli 3 500 km
- Vaikutukset? Useita selvityksiä ja arviointeja: elinvoima kasvaa!

Pohjois-Ruotsi: <http://improve.interreg-npa.eu/outputs-and-results/>

Lapin yliopisto: Digikansalaisuus ja palveluiden saavutettavuus maaseudulla [Digikansalaisten Suomi on mahdollinen](#)

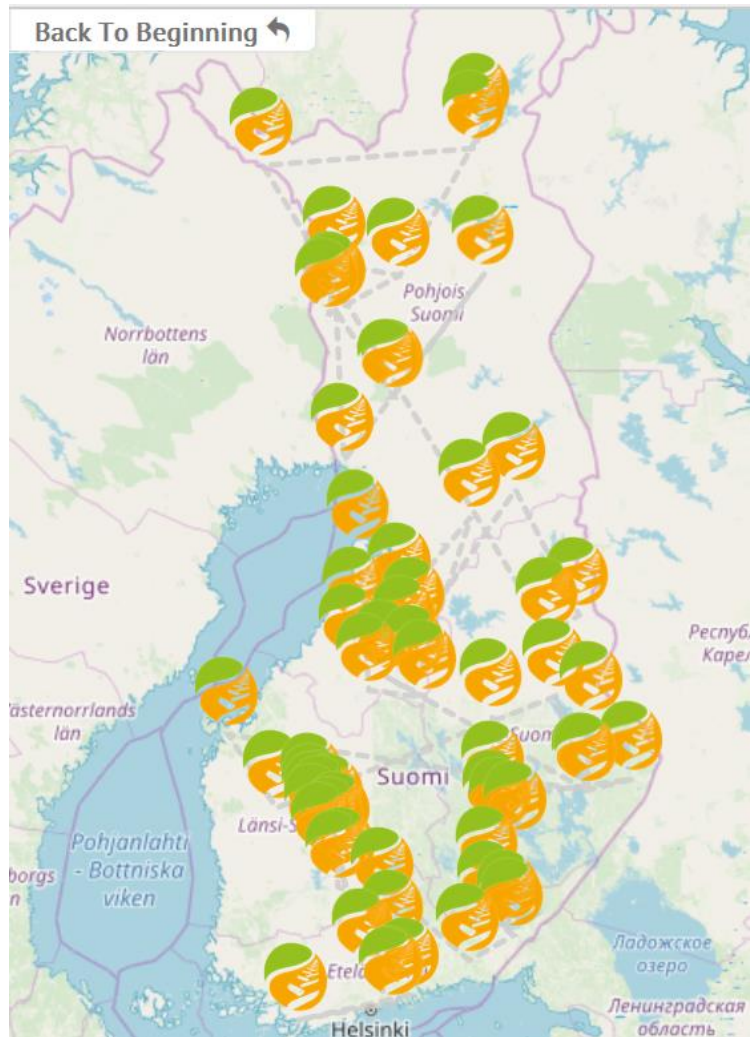
VTT: [Bittejä ja biomassaa](#) Tiekartta digitalisaation vauhdittamaan biotalouteen

Nordregio: [Digitalisation as a tool for sustainable Nordic regional development](#)

LUKE: [Tietoliikenneyhteyksien merkitys maatilojen ja kuntien kehityksessä](#)

Spatia: [VERKOSTA VAUHTIA](#) Valokuituverkot ja digitalisaatio työn, yritystoiminnan ja opiskelun mahdollistajina maaseudulla

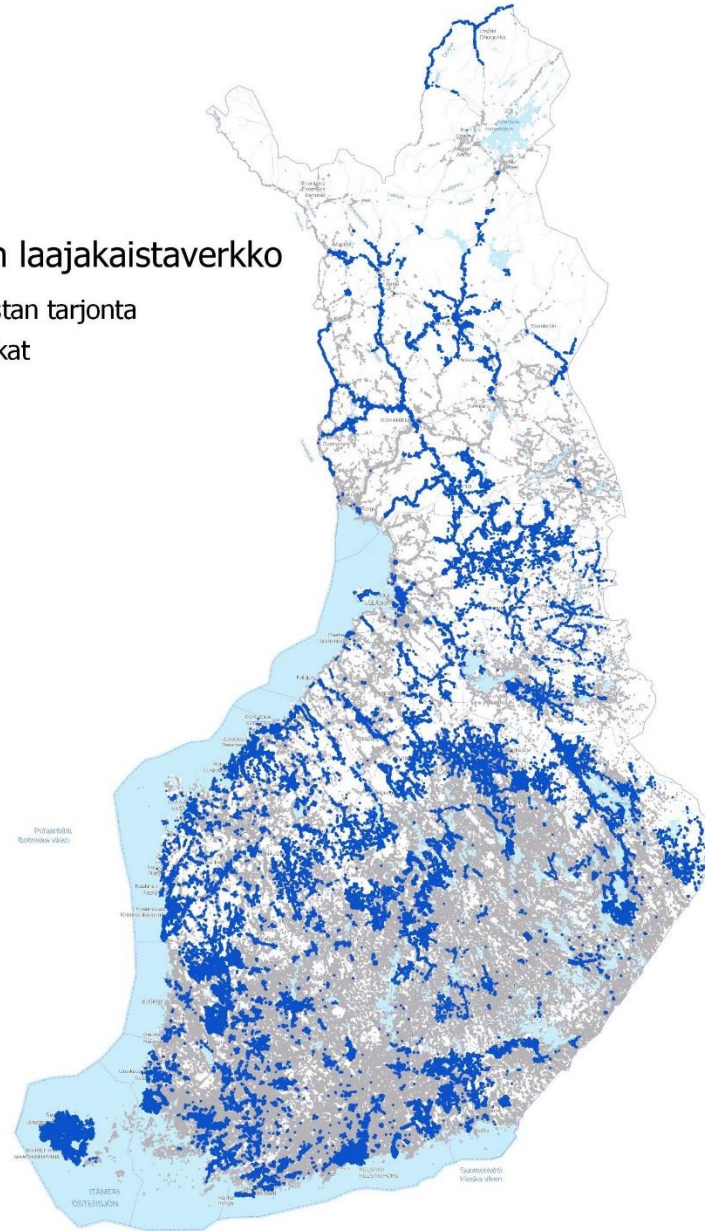
Kyläverkkohankkeet kartalla

Valokuitupohjainen laajakaistaverkko

- 100 Mbit/s laajakaistan tarjonta
- Asunnot ja toimipaikat

Työskentely tänään

- 3 keskustelua ryhmissä ja niiden yhteinen yhteenveto
 1. Minkälaiset/mitkä kyläverkkohankkeet ovat onnistuneet ja miksi? Mikä on tärkeintä onnistumisen takana? Missä taas on ollut haasteita?
 2. Millaisia vaihtoehtoja yhteyksien rakentamiseksi on? Kuka rakentaa, millä rahalla, paljonko rahaa on tarpeeksi jne.?
 3. Olemassa olevien markkinoiden pohtiminen. Markkinapuute on todellinen. Parhaat keinot sen osoittamiseen. Markkinaehtoinen rakentaminen? Miten toimivat markkinat määritellään?
- Alustukset
- Lopputulema, miten tästä jatketaan

Ryhmätyö 1: Me-We-Us

- **Minkälaiset/mitkä kyläverkkohankkeet ovat onnistuneet ja miksi? Mikä on tärkeintä onnistumisen takana?**
- **Missä taas on ollut haasteita?**

Onnistumisten taustalla:

- Yhteisöllisyys, ratkaisuhaluinen ilmapiiri, tahtotila
- Bottom up!
- Osuuskuntatoiminta, itse tekeminen
- Ymmärrys, kaikki ymmärtävät valokuidun hyödyt ja tarpeen. Oikean tiedon vienti, esim. kuntapäättäjille
- Kipinä tarvitaan kylille, sitten tarvitaan tieto, millä se toteutetaan.
- Kyläillat, kyläläiset kierretään läpi, kaikki mahdolliset osallistetaan mukaan suunnitteluun ja tekemiseen
- Tulisielu / aktivaattori
- Muu rahoituspohja kunnossa
- Liittyjät tiedossa ennen tukipäätöstä
- Yhteisrakentaminen

Haasteena:

- Isot operaattorit epäreiluja painikavereita.. Lobbaaminen, turhat lupaukset, langattomien verkkojen info vaikuttavaa
- Epäonnistuneet kyläverkot kuuluvat kauas, huonon maineen vaikutus
- Jos valokuituoperaattori synnytetään vain hanketta varten
- Osaaminen liian ohutta. Ylioptimistiset tavoitteet, liiketoimintaosaamista ei tarpeeksi.
- Ei osata markkinointia, myyntiä, kassavirtaa, investointi on suuri. Velkojen kanssa ongelmia.
- Rahoitus on palapeliä, pienillä paikkakunnilla ei ole mahdollisuutta selvittää kaikkia mahdollisia rahoitusmahdollisuuksia. Eri ELYissä erilaisia tulkintoja. Rahoitus pitäisi olla yhdessä paikassa, jossa samat säännöt kaikille.
- Luvitukset

Missä mennään, mitä tarvitaan?

Alustukset + keskustelu:

- Päivi Peltola-Ojala, Liikenne- ja viestintävirasto
- Antonia Husberg, Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE)
- Elina Auri, Saaristoasiain neuvottelukunta (SANK)

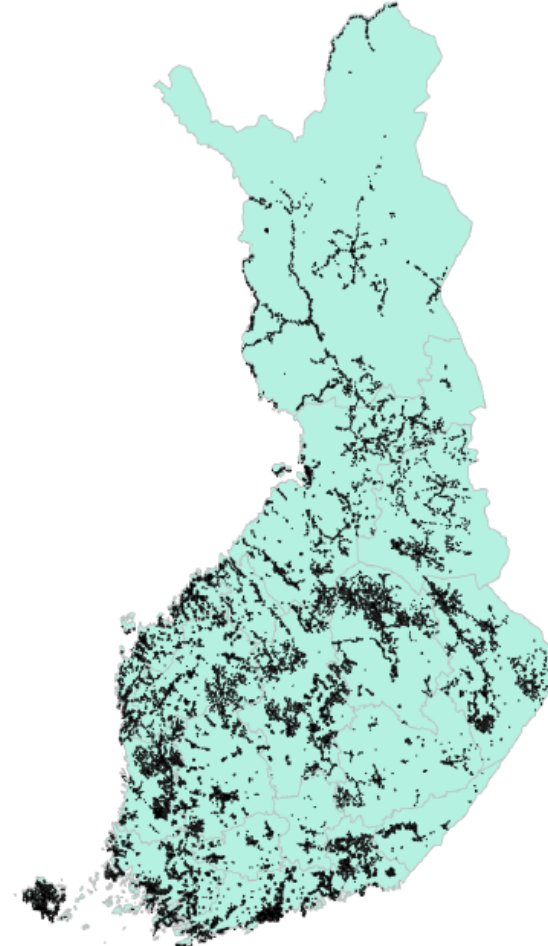
Liikenne- ja viestintävirasto / Päivi Peltola-Ojala

Valokuidun saatavuus maakunnittain

- > Valokuidun saatavuus 2017 lopussa 25% kotitalouksista

Maakunta	FTTH/B saatavuus
Ahvenanmaa	94 %
Kainuu	54 %
Pohjanmaa	40 %
Varsinais-Suomi	32 %
Pirkanmaa	29 %
Uusimaa	28 %
Pohjois-Pohjanmaa	27 %
Pohjois-Savo	26 %
Keski-Suomi	24 %
Keski-Pohjanmaa	22 %
Pohjois-Karjala	22 %
Etelä-Pohjanmaa	20 %
Lappi	19 %
Satakunta	18 %
Etelä-Savo	15 %
Kanta-Häme	15 %
Etelä-Karjala	10 %
Kymenlaakso	7 %
Päijät-Häme	7 %

Yhteisrakentaminen.fi

**VUODEN YHTEIS-
RAKENTAMISTEKO**
Yhteisrakentaminen.fi

Maaseutupolitiikan neuvosto / Antonia Husberg

Kuilun partaalta kruunun kantajaksi?

Suomi ja digi-infra

Maaseutupoliittisia näkökulmia

Suomi - Finland

"In Finland we have something called" ...digi-kuilu...

While Finland performs very well ...and mobile broadband take-up in particular, one challenge still to be addressed is the improvement of FTTH roll-out in sparsely populated areas. Incentive measures aimed at promoting roll-out in these areas might help generate positive results notably via the availability of financial instruments...

(European Digital Progress Report 2017)

Smart Countryside

"Digisyrjäytymistä ehkäistävä valokuidulla"

"Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 9/2017"

Reilu 50 %: "Heikot tietoliikenneyhteys- ja verkkoyhteydet vaikeuttavat internetin käyttöä..."

Työtä ja koulutusta maaseudulle

20 %: valokuitu vaikuttanut yrityksen perustamiseen.

25 %: valokuitu vaikuttanut yrityksen sijaintipaikan valintaan.

Nuoret ja

Valtakunnalliset maaseudun t&k-hankkeet

Huonot tietoliikenneyhteys- ja verkkoyhteydet konkreettinen ja laajasti koettu ongelma. Luotettavat ja toimivat yhteydet ovat mahdollisuus.

NGA-liitettävyys maaseutualueilla.

30 Mbit/s kattavuus maaseutualueilla vrt kokonaiskattavuus

100 Mbit / s saatavuus

Suomi sijalla (EU28) **27/28**

European Digital Progress Report 2017

Suomi sijalla (EU28) **28/28**

Euroopan tilintarkastus tuomioistuim, erityiskertomus 12/2018

48:ssa kunnassa **<5%**

Traficom, tammikuu 2019

Maaseutupolitiikan neuvoston kannato: [Maaseutupolitiikka.fi/materiaalipankki](https://maaseutupolitiikka.fi/materiaalipankki) : lausunnot ja kannanotot

RISE Acreo (SWE)

Valokuituun julkisesti investoitu 1 SEK antaa 5 v. sisällä takaisin väh. 1.5 SEK

Esiselvitys: acr055970

FTTH digipalveluiden 10 % käyttäjäosuudella 400 000 euron säästö per vuosi 8000 hlö hama kunnassa...

90 % = 3,4 milj. €/v

Digitalisten palvelujen ensisijaisuus (2022)...

Yhdenvertaisuus...

Rise Acreo ICTON Forzati Mattsson 2014

Saaristoasiat / Elina Auri

- Saaristossa ei koskaan ole ollut näin paljon ihmisiä kuin sillä on nyt!
- Suomi on Euroopan saaristoisimpia maita saarten määrällä mitattuna.
- Suomessa on noin 500 000 mökkiä ja niillä noin 2 miljoonaa käyttäjää, mökkiläistä.
- Ilman kiinteää tieyhteyttä olevia, vakituisesti tai osa-aikaisesti asuttuja saaria on noin 20 000 ja niillä vakituisia ja vapaa-ajan asukkaita noin 233 000.
- Tietoliikenneyhteyksien osalta huolestuttavin tilanne on ilman kiinteää tieyhteyttä olevilla vakituisesti asutuilla saarilla
- *Jaettuna huolena yhteyksien epävarma toimiminen.*

2. Ryhmätyö:

- **Millaisia vaihtoehtoja yhteyksien rakentamiseksi on?
Kuka rakentaa, millä rahalla, paljonko rahaa on
tarpeeksi jne.?**

Vaihtoehtoja?

- Ite on tehtävä.
- Maaseuturahasto maaseudulla, kunta- ja kaupunkikeskukset jollain muulla rahalla. Rakennerahastot!
- Rahoitusta pitäisi olla riittävästi. Sonera on arvioinut että 4 Mrd riittäisi Suomen kuiduttamiseen. Muu arvio 2,2 miljardia..
- Kaikki kylät eivät noudata kuntarajoja, kylät voivat olla innovatiivisempia kuin kunnat..
- Yhteisrakentaminen: Tuen saaja, yhteensovitus urakoitsijoiden, aliurakoitsijoiden jne kanssa. Järkevintä että kyläläiset laittavat putket maahan ja asiantuntijat hoitavat kytkennät. Kyläläiset itse talkoissa on kustannustehokkainta.
- Auraaminen vs. kaivaminen?
- Liikevaihdossa on ihan turhaan liikevaihtoraja. Olisiko pk-määritelmä riittää?
- Vahvempi koordinointi kansallisesti ja alueellisesti, maakuntien eri alueiden läpikäyminen ja yhteinen suunnitelma seuraavista 10 vuodesta.
- Tasapuolisuuden vuoksi Ruokavirasto voisi hoitaa laajakaistarakennuksen päätöksenteon.
- Rahoitus voisi myös tulla Leader-ryhmien kautta, jolloin aito ruohonjuuritasolta tuleva toiminta. Tai Leadereilla vahva tiedotus/verkoston koollekutsuntakyky, jota kautta laajakaistan vaikuttavuuden viestiä on mahdollista saada tietoon.

Vaihtoehtoja:

- Lainamuotoinen rahoitus avustuksen rinnalla?
- Pankit eivät arvosta verkkoa investointina – tekee lainan saamisesta haastavaa
- Lainalle tarvittaisiin pitkän maksuaika (esim. 25 vuotta)
- Kyläverkkoja ei voi rakentaa lainarahoituksella, runkoverkkoja ehkä
- Kerisalon kyläverkkohanketta voi pitää esimerkkinä jopa joukkorahoituksesta
- Kun ihmiset osallistuvat itse rakentamiseen, tulos on parempi
- Tarvitaan erilaisia välineitä eri alueille. Tarvittavaa yhteishenkeä löytyy vain syrjäkyliltä.
- Pieni verkko rakennetaan aina tehokkaammin kuin iso.

Toimivat markkinat vs. markkinapuute

- Haja-asutusalue ei ole kultakaivos operaattoreille eikä kenellekään. Avoimuus haja-asutusalueella? Miten verkon avoimuus määritellään?
- Vaikuttavatko verkon rakentamisen kustannukset markkinapuutteeseen? Markkinaehtoisuus = lyhyt takaisinmaksuaika. Julkinen kuuleminen nykyisin estää kilpailun vääristymisen. Kuulemisen sähköistäminen säästäisi julkisia kustannuksia.
- Myös yhteiskunnallisten tarpeiden ja vaikuttavuuksien tulisi ohjata rakentamista.
- Aikajänne. Ajallisesti täytyy saada rajattua isojen operaattoreiden tavoitteet, esim. 2025 mennessä, jos he aikovat rakentaa laajakaistan, niin siitä on saatava mustaa valkoiselle, ja jos ei niin sitten julkisilla varoilla. (Tarjouksien pyytäminen: 3 erilaista tarjousta = markkinat ovat olemassa, jos 1 tai ei lainkaan tarjouksia = ei markkinaa)
- Palveluiden tarjoaminen kuitenkin suurten operaattoreiden suurempi leipälaji, heidän pitäisi miettiä niitä palveluita enemmänkin.

Muuta:

- Yhteisrakentamisen velvoittavuus?
- Kannattaa lukea koheesioraportti 2010-2016: ei mairittele Suomen tilannetta
- Maaseutujen tulevaisuus: monipaikkaisuus
 - 519 000 tekee etätöitä kuukausittain
 - Yli 300 000 tekee etätöitä viikoittain
- Tarvitaan valokuituposiitivista nostatusta!
- Kustannusten sijaan tulisi puhua investoinnista!!
- Laajakaistarakentamisessa tarvitaan enemmän koordinaatiota: alueella esim. yhteinen 10 vuoden suunnitelma
- Mitä tapahtuu televisiokanaville tulevaisuudessa? Maanpäällinen verkko häviää jollain aikavälillä. Alkaako valokuitu kiinnostaa siinä vaiheessa laajempaa ryhmää?

Miten tästä eteenpäin?

- Työ jatkuu (ja sitähan riittää!)
- Webinaari tuloksista 31.1.2019 klo 9
- Käsittely maaseuturyhmässä 5.2.2019

Kiitos!

